

in brezštevilni božjepotniki se lepo in mirno zberó v velikih kolobarjih okrog „kabe“. Pred vhod „kabin“ se postavi „iman“, in kakor oni koleno vpogne, natanko tako jih vpogne vsa zorana množica. Ves silni prostor pa je razsvetljen s premnogimi svetilkami.

Kdor gré na božjo pot v Meko, obiše navadno še več bližnjih in daljnih svetišč okrog Meke, vzlasti malo kapelo v Omrahu blizo Meke. Kdor se nameni v omejeno kapelo, stopi poprej k brivcu, da mu med zapovedanimi molitvami ostriže lase.

Ali še več je vredno, če gré božjepotnik na goro Arafat. Če je namreč obmolil vse zapovedane molitve v veliki mošaji, če je črni kamen poljubil in zemzemove vode se napil, vendar ne sme reči, da je „hadži“, če ni bil na gori Arafat. Na tej gori je Adam Evo našel po dolgi ločitvi, tako trdi prastara pravljica. Po 50.000 do 70.000 božjepotnikov se vzdigne iz Meke in gredó na Arafat. Spredaj stopate dve kameli, oni isti, ki ste bili došli na čelu velike sirske karavane. Vsaka nosi na grbu stožkasto, s svilo, vezenino in nojevimi peresi olupšano lesno (odrček), v kateri leži molitvenik in črna knjiga. Karavano spremlja „katib“ ali pridigar. Na dragoceno opravljene kameli prijezdi na Arafat, in s kamele doli pridiguje zbrani množici, ter jo s tem spominja, da je tudi Muhamed rad tako pridigoval. Nazaj gredé obišejo božjepotniki dolino Muna, kjer stojé trije stebri v spomin, da je na teh treh mestih Abraham vsak pot zalučil po sedem kamnov za hudičem in ga tako zapodil, ko ga je hotel zmotiti. Tudi božjepotniki morajo zalučiti po sedem kamnov pri vsakem stebri; potem pokoljejo za žrtve odmenjene živali. Kedar se karavana vrača v Meko, pozdravlja jo vse z radostnim vikom in krikom, z godbo in petjem, ali poprej se ne razide, dokler pride do „svete kabe“, kjer obmoli še neke molitve.

O tem času mrgoli božjepotnikov v Meki, in zato se tu razvija tudi velikanska trgovina. Kedar pa je vse opravljeno, zberó se božjepotniki ob odločenem času in na odločenih prostorih, in vrne se navadno vsak s svojo karavano. Mnogo kamel je med tem poginilo, in ležé sem ter tje okolo mesta, pa ne da bi jih zagrebli, in to napravlja hud smrad. Tudi mnogi božjepotniki so poostali; eni so pomrli, eni opešali ali oboleli, in ne morejo domu. Žalostni poležejo okolo „svete kabe“, da bi gledajoč to svetišče ali ozdraveli ali umrli.

Politične stvari.

Po volitvah za državni zbor.

Razun peterih poslanstev, za katere se bodo volitve morale ponoviti še pred shodom državnega zbora, dognane so nove volitve in valovi političnega nasprotja polegavajo se uže deloma, deloma pa se nasprotje nastalo o volilni borbi ohrani med osebami, med nastalimi strankami za dalj časa.

V obče je dosedanja večina državnega zbora pridobila krog 17 glasov, za ravno to število oslabiljena je v prvi vrsti levica državnega zbora. Ako je toraj do sedaj desnica poprek zmagovala za 10 glasov, zmagovati bo mogla v prihodnje poprek za 30 glasov v onih vprašanjih, katera se po pravici ali pa tudi samo po volji opozicije morajo prištevati političnim. — Levica zgubila je, ako se oziramo na njo kot celetno združeno v en klub, zgubila pa je še mnogo več. Ker odpadlo je od nje razun onih okrajev, kateri so si sedaj zbrali poslance pristaše desnice, še celo vrsto družih elementov, ki bodo hodili svoja pota. Sem spadajo najprej vsi Veliko-Nemci po kopitu Plener-Pikert-Knotzovem, katerih število bi znalo

znašati 15—20, dalje so demokratje, med temi posebno novoizvoljenci dunajski, dalje protisemiti in pa divjaki raznih vrst, med temi izrekoma Lienbacher in Zallinger. — Kako se bodo novi poslanci vstopili v novi zbornici po strankah, to se sedaj še ne dá dokončno presoditi. Odločevalno bo pri tem v prvi vrsti, ali bo levičarskim kolovodjem mogoče zabraniti, kar si prizadevajo, da bi tudi Velikonemci ostali združeni z drugimi levičarji v enem klubu, ali ne, sicer pa to tudi za stališče dotičnikov ne bo odločevalo, ker proti vladi in proti desnici bodo zmiraj vsi edini. Drugače je to pri onih poslancih, ki so uže sedaj spadali k Coroninjevemu klubu ali pri onih, ki se morajo v obče prištevati tako imenovani srednji stranki, to je oni stranki, katera v važnejših državnih vprašanjih glasuje za vlado, sicer pa večinoma desnici nasprotuje. — „Wiener Allg. Ztg.“, glasilo tako imenovane srednje stranke, uvrstuje poslance po tem, kateri stranki ali nasprotni, srednji ali desnici bodo spadali, tako-le po posameznih deželah in po vrstah volilnih skupin.

	Nasprot- nikov	Srednje stranke	Desni- čarjev	skupaj
Nižeavstrijska	33	3	1	37
Gornjeavstrijska	7	—	10	17
Šolnograška	2	—	3	5
Štajarska	16	—	7	23
Koroška	8	—	1	9
Kranjska	1	1	8	10
Primorska	—	8	4	12
Tirolska in Predarelska	3	3	15	21
Česka	35	1	56	92
Moravska	20	4	12	36
Šleska	9	—	1	10
Galicija	1	2	60	63
Bukovina	3	—	6	9
Dalmacija	—	—	9	9
skupaj	138	22	193	353

To je za desnico nekoliko pristranska sodba „W. Allg. Ztg.“, pri kateri bi mi Lienbacherja in Zallingerja nikakor ne mogli prištevati pristašem desničarjem.

Zabavne stvari.

Kako se je „bore“-krajcarju po svetu godilo.

Bil je krajcar, ki je silno daleč po svetu prišel. Kakor vsako reč pod solncem, došla je tudi njega starost; oslepil je in neozdravljivo ohromel. Pa tudi na duhu je obolel, in ljudi se je bal, za kar je imel zadosti vzrokov. Mnogo se je okoli potikal, veselja je pa le malo užival; časti ga je samo jedenkrat nekaj doletelo. Kamor je prišel, vstopil je lepo tiho in brez šundra in vendar so ga skoraj povsod zopet venkaj metali. Najbolje ga je pa jezilo, da so ga povsod, veliko in malo, staro in mlado le z „bore“-krajcarjem obkladali.

Uže najnežnejo mladost zagrenili so mu s to besedo. Na novega leta nekaj — uže zdavnaj je bilo, ko jo je prvič slišal; preveč je bil pa še neizkušen, da bi bil njen poniževalen pomen takoj razumel. Nekoliko poprej skočil je bil iz c. kr. državnega kovišča tako čeden in zlikan, da se je same radosti kar svetil.

Ravno tisto jutro je pa Dragoslavček očetu in materi tako lepo srečo vošil, da sta se ta dva neizrečeno ginjena objela, na kar so oče potem deset čisto novih dvojač naštel, taiste v nov mošnjček spravili in so vse skupaj Dragoslavčku v roke stisnili, češ, da bo vedel,

Politične stvari.

Kako sodi glasilo „českega kluba“ o osnovi državnozbornske večine.

Pražka „Politik“ piše v št. 165: Včeraj še le izvedel se je izid zadnje volitve, o kateri se sme trditi: konec dober, dobro vse, in uže nastopajo parlamentarične stranke. Kako bo levica skušala, združena biti, akoravno ne tako hoditi, to je v prvi vrsti njena skrb, pa kolikor se čuje iz stanu opozicije, nikakor ne kaže, da bi se levica po složnosti in disciplini odlikovati mogla. Bližje so nam danes zadeve desničine. Ta ima najprej dve nenavadno trdni skupini: česki klub in poljski klub, katerih notranja stalnost in moč delovanja se je po zadnjih volitvah izdatno ojačila. Ne gledé na to pa smatramo ponovljeno izvolitev grofa Hohenwarta za enega najpomembnejših vspehov volitev. Ne da bi bilo le količkaj dvomiti o zopetni izvolitvi moža kot grofa Hohenwarta, ki je v vseh avtonomističnih krogih po pravici tako visoko čislán. To pa je pomenljivo, da je grof Hohenwart sploh kot kandidat nastopil in poslanstvo prevzel. Ker iz tega se dá z gotovostjo sklepati, da je nekdanjega načelnika avtonomističnega, poravnalnega ministerstva volja tudi dalje še v zbornici poslancev delovati za naše skupna načela in odkloniti svoje imenovanje za uda gosposke zbornice, katero so fakcijski časniki z lahko razumljivim veseljem napovedovali.

Da grof Hohenwart ostane v zbornici poslancev, je največe pomenljivosti za prihodnje vrejenje klubov. Spominjajmo se, da je bil grof Hohenwart, ki je v zasedanji od leta 1873—1878. v klubu desnega središča združene avtonomiste iz maajih dežel storil pripravne za parlamentarno delovanje. Pomota je, ako se v različnih časnikih klub desnega središča imenuje kot oni „pravne stranke“. Ne Rumunci, ne liberalni Slovenci, kakor dr. Vošnjak, ne Dalmatinci niso nikdar spadali k tako imenovani pravni stranki. Pa grofu Hohenwartu se je posrečilo, vsem tem v narodnem in političnem oziru različnim, pa po enakih avtonomističnih načelih zedinjenim poslancem pod svojim vodstvom podati trdno klubovo organizacijo. Nova vladina sistema bi prej ko ne leta 1879. ne bila mogoča bila, ako bi se ne gledé na česki in poljski klub ne bilo moglo zanašati na podporo celokupne trdne skupine Hohenwartove. Dokler je obstajala ta trdna skupina, mogla se je desnica izvrstno gibati v parlamentu, in vse naše politične pridobitve izvirajo iz časa prve dobre zadnjega zasedanja. Od onega trenutka pa, ko je vsled neljubega razpora poleg kluba Hohenwartovega nastopila četrta skupina desnice, pričele so se vse one težave, nasprotja in zmešnjave, zaradi katerih je hirala druga dōba zasedanja.

Mi danes to smemo toliko odločnejše naglašati, ker nismo spadali k onim, ki so ta razpor sprejeli z malo dragim optimizmom, da se ni nič spremenilo, samo da je en klub več. Mi smo se takoj na tem mestu izrekli, da, ako se hoče nov klub držati politike kluba Hohenwartovega, ni bilo treba odcepavati se, ako pa hoče slediti drugi politiki, pa da je odcepljenje desnici nevarno.

Dogodbe pokazale so, da je bil naš strah opravičen. Od onega časa pa se je položaj bistveno razjasnil. Znano je, da je Zallinger prvi stopil iz Hohenwartovega kluba in postal divjak. Potem pa je, kakor znano, osnoval odcepljenje nemških konservativcev. Od onega časa pa se je do dobrega dokazalo, da je Lienbacher med avtonomistično organizacijo sploh nemogoč in da je Zallinger one vrste človek, ki sploh ne more hoditi po potih klubov. Potem, ko je to dokazano, nikakor ne

vidimo vzroka, zakaj bi morali nemško-konservativni poslanci štajarski in gornjeavstrijski zopet biti v posebnem četrtem klubu in bi ne vstopili zopet v dobro potrjen klub Hohenwartov. Nemci so vendar tudi gg. Greuter, Rapp in drugi udje kluba Hohenwartovega, konservativni tudi niso menj kakor gospodje Lichtenstein in Brandis. Ako bi ti za vsako ceno hoteli imeti zopet svoj klub, moralo bi se misliti, da niso avtonomisti, kakor Greuter, Rapp in dr. Tako soditi pa hvala Bogu ni vzroka. Vse tedaj kaže za to, da se vsi prejšnji udje zopet združijo v klubu Hohenwartovem, ki se bo potem z lepim številom 60 udov podajal v bitko.

S precejšnjo radovednostjo pričakuje se, kako se bodo preosnovali levičarji, toda ne bo ga razumnega, ki bi za njeno ojačenje smatral, ako bi razpadla v več klubov. Kaj bi se reklo, ako bi na tej strani nastal nov jugoslovanski klub? Nihče bi tega ne smatral za ojačenje desnice. Posebni nemško-konservativni klub pa je poleg kluba Hohenwartovega ravno tako malo opravičen, kakor posebni slovensko-dalmatinski klub. Vladi, katera hoče biti nad strankami in neodvisna od večine, mora se ve da vseč biti, ako je večina v kolikor več klubov razcepljena. Pregoreči oficijozni dopisovalci zato uže tudi hité opozarjati, da bo večina odvisna od skupine Lichtensteinove in iz tega naj bi sledilo, da ne smemo nikakoršnih avtonomističnih zahtev staviti, ampak da naj izključno le vlado podpiramo. Zmožnost delovanja desnice, v čemur nikakor ne mislimo sovražnih namenov zoper vlado, je pa bistveno odvisna od tega, da se število klubov skrči na naravno število 3, in se ne pomnoži umetno izrekoma sedaj, ko je za tretji klub dan tako razumen vodja kot grof Hohenwart. Mislimo tedaj, da smemo v imenu vseh poštenih avtonomistov uže sedaj izreči željo, da naj bi se dolgo pred shodom novega državnega zbora izvršil združenje vseh prejšnjih udov Hohenwartovega kluba v en klub.

Po volitvah za državni zbor.

(Dalje in konec.)

Vsikakor pa bo desnica imela pomenljivo nad 180 glasov segajo večino, ako bo njena osnova in njeno vodstvo, kakor se nadejamo dobra in v toliko stroga, kolikor se gre vsaj za velike politične in za pomenljiva gospodarska vprašanja.

Kar zadeva izrekoma volitve v slovenskih deželah, moramo z zadovoljnostjo zabiležiti, da se je število glasov za slovenske kandidate v kmetijskih občinah na slovenskem Koroškem in pa v Istri lepo in izdatno pomnožilo, tako da pri enakomernem napredovanji vprihodnjič vsaj z dvema poslancema več zmagamo.

V mestih in trgih na južnem Štajarskem in v Istri pa se imamo žalibog še z elementi, ki so pravi anahronizem pod sedanjo vlado.

V teh krajih glasovali in odločevali so še povsod uradniški krogi proti izvolitvi vladi prijaznih kandidatov. Enakemu pritisku ima se vlada zahvaliti, da je bil v velikem posestvu goriškem izvoljen vladi nasproten knez Hohenlohe.

V občé ostane skupina slovenskih poslancev malo spremenjena: Gorica, Trst in Istra pošlje vse dosedajne poslance, Štajarska pošlje samo na mesto dr. Vošnjaka njegovega brata; Kranjska pošlje poleg odlično izvoljenega grofa Hohenwarta še 4 stare poslance, na mesto kneza Windisch-Grätza pa g. Hrena, ena volitev je še gledé veljavnosti negotova, druga za gorenjske občine pa se

bo ponovila in ni dvomiti, da si Gorenjci zberó trdnega in skušenega zastopnika.

Tako se bo gotovo skupina slovenskih poslancev večinoma stara garda kmalu zopet sklenila v enako soglasno celoto, kakoršna je delovala minulih 6 let — se ve da pod pogojem discipline, katera edina tudi manjšim skupinam daje poročstvo za povoljne vspehe.

Kdor bi hotel na svojo roko politikovati, kakor se je to žalibog godilo uže pri dveh volitvah v naši deželi, in kdor bi sebe gledal bolj, kakor stvar, za katero delati je poslancem dolžnost, za tacega ni prostora med slovenskimi poslanci.

Gledé zastopništva imeli bodo državni poslanci delati skupno z vso slovensko stranko na to, da dobimo še tri slovenske poslance za koroške kmetijske občine, dva za južno-štajarska mesta, dva v kranjskem vélikem posestvu, Slovenca za goriška mesta in tamošnjo veliko posestvo, vsaj še enega zastopnika iz tržaškega mesta in še dva iz Istre. — V izgled vzemimo si Dalmatinsko, ona nam tudi pot kaže, po katerem to dosežemo najhitreje, toraj na delo!

O izidu poslednje volitve v državni zbor o volitvi velikega posestva v Dalmaciji dodati imamo, da je izvoljen z večino 17 glasov z 215 glasovi proti 198 dosedanji narodni poslanec Conte Borelli. Protikandidat njegov bil je baron Lapenna, senatski predsednik pri najvišem sodnem dvoru, privrženec tamošnje lahonske stranke in zagrizen nasprotnik Taaffejeve vlade. Prej propadel je Lapenna uže v eni dalmatinskih mestnih skupin.

Na Dunaji je bilo znano uže ob času, ko še stari državni zbor razpuščen ni bil, da si je Lapenna vzel dalji odpust in šel v Dalmacijo agitirat za-se zvest si gotove zmage. Govorilo se je celó, da se je uže tedaj ponašal, da gotovo prekucne Taaffejevo vlado in potem sam prevzame v roke državno krmilo. Imenovale so se tudi svote, katere je baje hotel obrniti za svojo izvolitev, in izid volitev priča, da je v resnici napel za-se vse sile, konečno pa vendar propadel za 17 glasov.

Zanimive reči čujejo se tudi o prizadevanji tako imenovanega konservativca Lienbacherja. Ko je v solnograških mestih propadel s kandidaturo bivšega ministra Bacha, hotel ga je spraviti pri tamošnjem velkem posestvu na mesto dr. Fux-a, ker so se mu pa odločno uprli tamošnji véliki posestniki in ravno tako tudi bivši poslanec Fux, nastala je med njimi taka zamera, da bo po teh dogodbah Lienbacher ostal popolnoma osamljen, ker zapustila ga bodeta tudi še oba konservativna solnograška poslanca. Kmet Neumajer je uže vlani zapuščal Lienbacherja in pri najbolj odločilnih političnih vprašanjih glasoval z desnico proti Lienbacherju. Po teh dogodbah pa bodeta skoraj gotovo oba imenovana pristopila k enem desniških klubov.

Po vsem tem pa se bo Lienbacherju godilo, kakor vsem onim, katere pri delovanji sebičnost vodi in ne skrb za občni blagor. — Sedanje volitve in pa ves političen položaj pa najbolj značijo volitve gornje-avstrijskih mest, kjer sta liberalca Gross in Wikhof prodrli proti ministroma Falkenhaynu in Pinotu. — Godile so se pri teh volitvah baje take nerednosti na korist liberalcema, da se bodo morebiti ovrgele. Zmaga liberalcev pa se stavi po vsem na račun c. k. političnih uradnikov. Okrajni glavarji delali so na vse moči proti ministroma, ko pa se je na dan volitve kazalo, da imata ministra vendar še večino, odlašalo se je v glavnem volilnem okraju s sklepom glasovanja toliko časa, da so se skupaj zoobnali tudi še zadnji liberalci, in ti bili so zopet c. kr. uradniki, ki so tako srečno dosegli svoj namen, vreči dva c. k. ministra sedanje vlade v najbolj konservativni nemški deželi.

Ako se s temi dogodbami primerja ono, kar so storili v podporo sedanje vlade višji in nižji uradniki na Štajarskem, Koroškem, Primorskem, pritrđiti moramo onim tožbam, ki so se čule vnovič pri volitvah, da se pri sedanji vladi pogreša ono povsod potrebno soglasje vladanja, pri kateri ves organizem državne uprave služi tisti sistemi, enemu namenu, za blagor države. — Naglašalo se je zopet sedaj, da ministerstvo notranjih zadev nima ministra, kateri bi imel čas in voljo, svoje uradnike spraviti v soglasje v sedanjo vlado.

Očividna potreba, da se ministerstvo notranjih zadev namesti z odločnim pristašem sedanje državnozbornske večine, rodila je tudi govorico, da se ima poklicati na to mesto odličen politik izmed poslanških krogov.

Morebiti da propad dveh ministrov, prouzročen po c. k. uradnikih, pripomore do tega, da se namesti dolgo pogrešani minister notranjih zadev, ministerstvo nauka pa tudi izroči možu, kateremu bo prihodnji desnici državnega zbora mogoče zaupati povoljno rešitev svojih najsvetejših teženj.

Kot posebnost teh volitev imamo konečno zabeležiti še izvolitev ministra Conrada v bukovinskih kmetijskih občinah, katerih drugi mandat je minister Pino odklonil. — Bukovinci, ki so svoj čas poslali v zbornico glasovitega Ofenheima, so gotovo veliki politiki (?). Pino ali Conrad, to jim je vse eno. Upamo, da baron Conrad vsaj na ministerski klopi ne bo rabil bukovinskega zupanja. Tako izkušen in zaslužen politik bi gotovo uže zdavnej zaslužil sedeti v gosposki zbornici.

Z bukovinsko to volitvijo izvršena je prva namestilna volitev, druga na mestu odstopivšega Schöffelna v dunajskih pokrajnih vaščanskih mestih Hitzing itd. vršiti se ima dne 28. junija in potem ostanejo za sedaj še 3 nadomestilne volitve, namreč dve na Českem in ena na Kranjskem in potem bo konec volilne borbe, s katero se Slovenci na Kranjskem po eni strani smemo ponašati, po drugi strani pa jo ravno tako globoko obžalovati, ker nam konečni sklep računa kaže odločno zgubo.

Slovstvo.

* Nova knjižica z naslovom: „Führer durch Krain und die Landeshauptstadt Laibach von Peter v. Radics, Laibach 1885. Verlag von J. Giontini“, 84 strani obsegajoča, doposlala se nam je na ogled. Knjižica je tiskana v ročni šestnajsterki je po vsem pripraven kažipot za ptujce, ki hočejo ogledati zanimivosti naše dežele. V podobah kaže nam Ljubljano (tudi poseben obris mesta), v posebnih podobah pa še št. Jakobski nasip, Francov Breg s frančiškansko cerkvijo in pa grad pod Turnom (Tivoli); dalje Blejsko jezero s Stolom, slap Radovne, bohinjsko jezero, slap Savice, oba belopeška jezera. Krajnim popisom dodane so zgodovinske črtice in krajnim neškim imenom dodana so tudi domača slovenska imena. — Knjižica, ki je na prodaj pri knjigo-tržcu J. Giontiniju, bo dobro došla potujočim po kranjski deželi.

Zabavne stvari.

Kako se je „bore“-krajcarju po svetu godilo.

(Konec.)

Deklica je kmalu veselje do prihranjenega krajcarja zgubila, ker ji je njena mati, ki je bila prava mati, dan